

Vállalati vagyongvédelem (2007/9 - Monitor)

Vállalati vagyongvédelem

Tapasztalatok szerint a cégek árbevételük néhány tized százalékától akár tíz százalékáig terjedő összeget is költhetnek vagyongvédelemre. Jóllehet a döntés szemlélet kérdése, azonban követendő elv, hogy a vagyongvédelmi kiadásoknak arányban kell állniuk a védett terület nagyságával, a megóvni szánt értékkel és a potenciális kár mértékével. Napjainkban a magyar informatikai piac egyik leggyorsabban fejlődő területe a biztonsági szegmens.

Ha nincs vagyongvédelmi ráfordítás, biztonság sincs - mondja Német Ferenc, a Személy-, vagyongvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara két hónapja megválasztott elnöke. Azonban a biztonsági kiadások felső határát a költségek optimalizálásával kell megállapítani. Alapszabály, hogy a ráfordításoknak valós biztonságot kell nyújtaniuk, mert a látszatzbiztonság végső soron többbe kerül.

Kiválasztási szempontok

A biztonsági rendszer kiépítésének első lépése a kockázatok felmérése. Pontosan meg kell határozni, hogy mekkora vagyont kell megóvni. Ezután tervet kell készíteni, s csak ezt követően szabad versenytárgyalást kiírni. Egy vagyongvédelmi céget a szakmai felkészültsége alapján célszerű megbízni. Ma még sajnos az alacsony ár az uralkodó kiválasztási szempont, ám ez rövid távon megbosszulhatja magát - hangsúlyozta az elnök.

További fontos feltétel a szolgáltató reagálási gyorsasága, azaz: ha rendkívüli esemény történik, akkor néhány percen belül elérhető legyen, s cselekedjen. Az adott cég referenciái is sokatmondóak lehetnek. Érdemes a társaság banki háttérét is megnézni, ami megbízhatóságáról, pontosságáról árulkodhat.

Ma már a minőségbiztosítási rendszerek (ISO, NATO-beszállítói minősítés, TQM) megléte is segíthet a biztonságtechnikai cégek kiválasztásában. Német Ferenc szerint a tenderkiírásra célszerű egy céget felkérni, majd egy másikat arra, hogy a beérkezett ajánlatokat értékelje, ezzel - nagy valószínűséggel - kizárható a vagyongvédelmi cégek összejátszása. A kiválasztáskor, ha például beérkezett öt árajánlat, érdemes egy hatodikot is felkérni, hogy az véleményezze az öt jelentkező alkalmasságát.

Az igazán nagy cégek - például a Mol - nem nyílt versenyen választják ki a vagyongvédelmi cégeket, hanem előminősítési eljárásban vizsgálják alkalmasságukat, s választanak ki ötöt. Amikor pedig egy konkrét feladat ellátásához szükségük lesz vagyongvédelmi cégre, ezek közül választanak ki egyet.

A vállalatok eltérő gyakorlatot alkalmaznak. Egy részük maguk szervezi meg a biztonsági szolgálatot, másutt erre külső szolgáltatót vesznek igénybe. Van olyan munkáltató is, amely bár szeretné elválasztani alaptevékenységétől a vagyongvédelmet - tehát a munkát rábízza egy szakértő cégre -, de nem bízik benne teljes mértékben, ezért néhány biztonságvédelmi szakembert is alkalmaz saját állományában, akik felügyelik a szakcéget.

Ugyanakkor a megrendelőknek is tudniuk kell, mit várnak el a megbízott vagyongvédelemtől. A vállalatok nagy része beéri azzal, hogy ha lehet, ne rövidítsék meg túlságosan. Abszolút biztonság ugyanis nincs, azonban a ráfordítás alapján nagy valószínűséggel megbecsülhető, hogy ezzel milyen szintű biztonságot lehet elérni.

Szigorúbb feltételek

A vagyonvédelmi tevékenységet is megjelölő cégek száma tavaly 10 ezer felett volt, amelyek közül az engedéllyel rendelkezők köre 6 ezer körül alakult. Ez a szám ez év első fél évének végére 3500 alá csökkent. A mérséklődés oka, hogy a 2006-ban életbe lépett új vagyonvédelmi törvény - a korábbiaknál szigorúbb feltételekkel - új tevékenységi engedély kiváltását írta elő. E tekintetben vízváltó volt többek között, hogy csak az a cég kaphatott engedélyt, amelyiknek nem volt köztartozása.

A 3500 így is óriási szám, hiszen például a szomszédos Ausztriában mindössze 100-120 vagyonvédelmi cég működik. A hazaiak közül félszáz lehet az egymilliárd forint feletti árbevételű produkáló; legfeljebb száz társaság érheti el az 500 millió és egymilliárd forint közötti éves árbevételt; s körülbelül 200 vállalkozás tartozhat a 250-500 milliós forgalmúak közé. A fennmaradó, hozzávetőlegesen 3 ezer cég 250 millió éves árbevétel alatt teljesít. Kiemelkedik a legnagyobb - közel 20 milliárd forintos éves árbevétellel és csaknem 3000 munkatárssal -, a Group 4, amely nemrég felvásárolta egy jelentős vetélytársát, a Securicort.

A második a svéd-angol tulajdonú Securitas, 4-5 milliárdos árbevétellel s több mint 1200 dolgozóval. A közelmúltban eladták pénzzállító üzletágukat a Falknak, amely e tevékenységre fókuszálja működését. A harmadik a HM EI Zrt., amely - mások mellett - a honvédségi laktanyák őrzését látja el, 3-4 milliárdos árbevétellel.

Az utánuk következő csoportba az 1-3 milliárd forint éves árbevételű magyar tulajdonú társaságok tartoznak; a Pintér Sándor volt országos rendőrfőkapitány által vezetett Civil, a Lasz György által irányított In-Kal, a Sector, a Testőr, az Örmester, a Pajzs 07, az OTP-vezér Csányi Sándor érdekeltségéhez tartozó UD Security, valamint a volt rendőrkapitány, Bodrácska Antal vezette Reál Véd.

Felvásárlás, piacszerzés

A következő csoportba a 150-200 fős magyar cégek sorolhatók - 200-500 milliós forintos éves árbevétellel -, amelyek a legveszélyeztetettebbek abból a szempontból, hogy a nagyobbak piacszerzési célból felvásárolják őket. A magyar vagyonvédelmi piacra jellemző, hogy a külföldi tulajdonúak jobbra kiszorultak. Ugyanakkor vannak néhány fős bt.-k, amelyek alvállalkozói tevékenységet végeznek a nagyobbaknak, illetve egy-egy projektre állnak össze.

Minden vagyonvédelmi, biztonsági munkát végzőnek szükséges egyéni engedély is. Tavaly több mint 131 ezer egyéni igazolvánnyal rendelkezőt tartottak nyilván, ez azonban idén június végére 91 ezerre zsugorodott. A csökkenés radikális - csaknem 40 ezer. Az érintettek fele azonban nem végzett vagy szüneteltette tevékenységét - többségük rendőr, tűzoltó, hivatásos katona -, míg másik fele feketén dolgozott.

A kamara becslése szerint a vagyonvédelmi cégek a mintegy 87 ezer alkalmazott után évente 250 milliárd forintnyi adót és járulékot fizetnek be az államkasszába. Az általuk felszerelt technikai berendezések, járművek, irodák, informatikai rendszerek értékét ennek legalább a duplájára taksálják.

Együttműködve az alvállalkozókkal

A cement- és betongyártásban piacvezető, svájci tulajdonú Holcim cég magyarországi leányvállalata 2006-ban 31,6 milliárd forintos árbevételének 0,32 százalékát, mintegy 101 millió

forintot költött vagyonvédelemre - közölte Márta Irén, a Holcim Hungária Zrt. kommunikációs igazgatója.

A vagyonvédelmi teendőket alvállalkozók végzik. A két cementgyár - Lábatlanban és Hejőcsabán - és a több mint 40 betonüzem védelmét az üzemek környezetében működő, különböző vagyonvédelmi cégek látják el. Az Óbudán, a Szépvölgyi úton található központi iroda bérleti díja a vagyonvédelmi költségeket is magában foglalja.

Nyomott árak

A vagyonvédelmi piacon a következő 1,5-2 évben várható, hogy a szolgáltatók jelenlegi 3,5 ezres száma megfelelődik. Ennek egyik oka, hogy a piacon rendkívül nyomottak az árak, így a bevételből a bérek kifizetésén kívül fejlesztésekre, beruházásokra, munkaruhára, technikai eszközökre már nem jut - emelte ki a kamara elnöke. Magyarországon - jelenleg - a munkaóradíjak a nagyobb cégeknél 550-700 forint között bebetonozódtak, míg a kisebbeknél nem ritka a 450 forintos óradíj sem, s ráadásul ezek 10 éve nemigen emelkedtek.

A biztonságtechnikában annyival kedvezőbb a helyzet, hogy a technológiai berendezések árai félévről félévre a felére-harmadára zuhannak, így a vagyonvédelmi cégek tudják tartani korábbi megbízási árakat, s az olcsóbbá váló technika miatt felszabaduló pénzt a személyi költségekre tudják átcsoportosítani.

A vagyonvédelmi cégek várható feleződésének másik oka, hogy a nagyobb, tőkeerősebb cégek folyamatosan keresik a növekedés, terjeszkedés lehetőségeit. Egy-egy kisebb cég felvásárlásával elsősorban piacokat szereznek, illetve olyan cégekhez, új ágazatok vállalatához juthatnak el, ahova addig nem tudtak, mert azok évek óta állandó vagyonvédelmi cégeket bíztak meg.

Bővülés várható a biztonsági szoftverpiacon

Az IDC piacelemző szerint a magyar informatikai piac egyik leggyorsabban fejlődő területe a biztonsági szegmens: az adatok szerint 2006-ban mintegy 33 millió dollár értékben adtak el biztonsággal kapcsolatos termékeket és szolgáltatásokat, szemben az egy évvel korábbi 27 millió dollárral. Az idén e szektor várhatóan 38-39 millió dollárra bővül.

Ennek ellenére a kelet-európai IT biztonsági szoftverpiacok - köztük a magyar is - meglehetősen fejletlennek mondhatók a nyugat-európaiakhoz képest. A hazai piac például csak negyede-harmada a lakosság számát tekintve vele egy súlycsoportba tartozó Ausztriának vagy Finnországnak.

Az előrejelzések szerint, a nemzetközi trendeknek megfelelően, 2010-ig éves szinten több mint 20 százalékkal bővül a magyar informatikai biztonsági piac; a növekedést elsősorban az üzleti és az állami szféra várható nagyobb költése generálja.

A "nagyok" többet költenek

Német Ferenc kiemelte: amelyik szolgáltató azt állítja, hogy a vagyonvédelem minden területéhez ért, nem mond igazat. Ugyanis az emberi munkaerőre apelláló őrzéstől a korszerű informatikai rendszerek védelméig rendkívül széles a skála. E tekintetben is megfigyelhető a nagyobb cégek specializálódása.

Ha azt vizsgáljuk, hogy mekkora cégmérettől nélkülözhetetlen a vagyonvédelem, akkor kiindulópont lehet, hogy már egy lakásnál érdemes biztonsági zárat, fóliázott ablaküveget, riasztót felszereltetni. Ehhez hasonlóan egy úgynevezett "kisgarázs-boltnál" is érdemes biztonsági szakember tanácsát kérni, mert ezzel pénzt takaríthat meg a vállalkozás.

Vagyis a cégméretnek vagy az éves árbevételnek nincs alsó határa. Viszont ahogyan nő a vállalkozás, annál nagyobb felkészültség szükséges, akár a technikában, akár a biztonsági szakemberek létszámában. Ha azonban egy vállalkozás legnagyobb értéke az információ, akkor az informatikai védelemre kell költeni.

A vagyonvédelmi rendszer kiépítését mindenképpen olcsóbb szakértőkre bízni. Ha ugyanis - mondjuk - egy cég épület-riasztórendszert vásárol, ám később kiderül, hogy nem lehet bekötni a távfelügyeleti hálózatba, akkor ez kidobott pénz. A szakértő azonnal megmondta volna, milyen riasztót kell beszerezni. A Nokia komáromi gyárának egy új csarnokánál például mintegy 700 ezer eurót (csaknem 180 millió forintot) költenek csak biztonságtechnikára. Tér- és üzemfigyelő kamerák, a kilépésnél röntgenberendezések és ruházatátvizsgáló kabinok is működnek.

Arányaiban a multinacionális és a nagyobb magyar tulajdonú cégek fordítanak többet vagyonvédelemre. Ugyanakkor a gyártók és a kereskedők között nincs különbség a ráfordításban. Természetesen az őrzéssel, illetve a biztonsági ellenőrzéssel járó munka nem mehet a folyamatos működés rovására. Ezért a biztonsági ellenőrzéseknek meg kell találni azt az optimális határát, amely az alapvetékenységet, illetve a forgalmat nem zavarja.

Ember és technika

A komplex vagyonvédelmi rendszer kiépítésekor a technika beszerzése egyszeri, nagy beruházást igényel, utána csak minimális működtetési költségekkel kell számolni. Az élőerős - azaz a biztonsági őrökre alapozó - védelem költségei azonban folyamatosak, ezért ezt - amennyire lehet - minimalizálni kell. Meg kell találni az ember és a technika alkalmazásának egészséges arányát.

Jó példa a GPS műholdkövető rendszer kombinálása az ember által végzett biztonsági ellenőrzéssel. A készüléket az őrre is rá lehet tenni, így a megbízó bármely pillanatban számítógépen is követheti, hogy a járőr éppen hol jár, milyen sebességgel halad, egyáltalán mozog-e, s ha nem, akkor vajon miért. Egy korábbi technológia például csak arra volt alkalmas, hogy adott telephely négy sarkában elhelyezett rádiós érzékelők adjanak jelet a központba, amikor a járőr elhaladt előtte.

A Fővárosi Vízművek két és fél ezer kútjára, átemelőjére szereltetett mobiltelefonnal kombinált GPS-készülékeket, amelyek jelentős élőerőt váltottak ki, ugyanakkor egy központi számítógépre folyamatosan adatokat szolgáltatnak a berendezések biztonságos működéséről. Amikor ezt korábban emberi erővel oldották meg, az a jelenleginek a többszörösébe került.

Ehhez hasonlóan az áramszolgáltatók is GPS-készülékeket szereltek fel a transzformátoraikra, amelyek egyenként havi néhány ezer forintos költségből megoldják azok felügyeletét, s információt szolgáltatnak a központoknak arról, hogy az áramátalakító működik-e, illetve van-e üzemzavar. Miként a pénzszállító autók GPS-szel történő felszerelése is természetessé vált.

Az a megbízó, aki biztosra akar menni - s nem csak arra kíváncsi, hogy az objektumon belül éppen merre tartózkodik egy-egy őr, illetve mit mutatnak a térfelügyelő kamerák képei -, az internetalapú élő műholdfelvételen keresztül is megbizonyosodhat arról, hogy a telephelye biztonságban van-e.

Feketén is dolgoznak

A kamara számításai szerint a körülbelül 20 ezer feketén tevékenykedő vagyónör után legalább 15 milliárd forint közterhet nem fizetnek be a központi költségvetésbe. Az Országos Munkabiztonsági és Munkavédelmi Főfelügyelőség (OMMF) megállapítása szerint minden tizedik feketefoglalkoztatott a vagyónvédelem területéről került ki.

Ebben nagy felelőssége van a szolgáltatás megrendelőjének is, amely gyakorta állami vagy önkormányzati intézmény. Számos példa van arra, hogy már a tender kiírásának pillanatában látszik, hogy a vállalt szolgáltatási árat - legalábbis legálisan - képtelenség kigazdálkodni. Ilyen esetekben a szolgáltató lényegében haszon nélkül, fennmaradása, illetőleg egy jövőbeli pályázatnál elfoglalható kedvezőbb piaci pozíció reményében vállalja az irreálisan alacsony árért a szolgáltatás nyújtását. A piac ugyanis telített.

Megoldás lehetne - mutatott rá a kamara elnöke -, ha legalább a biztonsági szolgáltatásokat igénybe vevő költségvetési szerveknél betartanák a minimálbérre vonatkozó rendelkezéseket. Ha egy munkaadó ki akarja fizetni a minimálbért, akkor legkevesebb 900-1000 forintos vállalási áron kellene dolgoznia, ezzel szemben az átlagos díj jelenleg óránként 500-700 forint. Célszerű lenne, ha a hatóságok ellenőrzéseiket összehangolnák, s a 20 ezerre becsült feketefoglalkoztatottat sikerülne a legális szférába terelni. Bár az is igaz: ha ez sikerülne, akkor mindenképpen árfelhajtó hatású lenne, mert az adók és a járulékok befizetése csak magasabb megbízási díjakkal lenne kitermelhető. Ez pedig ismét a kicsik kárára válna, mert nem tudnának tovább versenyezni a nagyokkal.

Védettek a hazai pénzüzetek

Fialka György, a Magyarországi Biztonsági Vezetők Egyesületének (MBVE) elnöke szerint a magyar bankok a biztonságot tekintve nemzetközi összehasonlításban is megállják a helyüket. Főleg a nagyobbak és az új építésűek, valamint a felújítottak felelnek meg az elvárható színvonalnak. Magyarországon jelenleg mintegy 2700 posta, 1700 takarékszövetkezeti fiók és 1200 klasszikus bankfiók működik.

Vagyonvédelmi, biztonsági szempontból - a nemzetközi statisztikák szerint - a középmezőnybe tartozunk, sőt a rablások és az így elszenvedett veszteségek arányát tekintve még ennél is jobban állunk. Alapvető biztonsági követelmény a technikai védelmi eszközök és rendszerek megfelelő kiépítése, valamint az emberi kockázati tényezők minimalizálása.

Kedvezmény a tagoknak

A két hónapja megválasztott kamarai elnök legfőbb törekvése, hogy egyre inkább szolgáltató jellegűvé alakítsa át a vagyónvédelmi kamarát. Ennek érdekében a kamara flottaszerződést kötött egy mobilszolgáltatóval, így a 91 ezer tag ingyen beszélhet egymással. Várhatóan a biztosítóknál is kedvezményt kaphatnak, s az internetes ADSL-hozzáférés is olcsóbb lesz a kamarai tagoknak. Ezek mellett egy céginformációs szolgáltatást is kedvezményesen vehetnek igénybe.

A kamarai tagság kötelező; mind a természetes személyeket, mind a cégeket nyilvántartásba kell venni. A kamarai tagdíj tavaly a cégek árbevételének 1,5 ezrelékét tette ki, ami - például - a milliárdos árbevételű szolgáltatóknál 1,5 millió forintot jelentett. Ám az idén a cégek kérésére legfeljebb 100 ezer forint lehet a kamarai tagdíj.

Ehhez adódik hozzá a tevékenységi igazolvánnyal rendelkező 91 ezer személytől az 5-5 ezer forint. A kamara évente így mintegy 450 millió forintból gazdálkodhat. Ebből tartja fenn 21 területi szervezetének összesen 24 irodáját és az apparátust.

Információk védelme

Dr. Kürti Sándor, az informatikai adatvédelemmel foglalkozó Kürt Zrt. vezérigazgatója szerint az információ védelme két, jól körülhatárolható tevékenységet jelent. Az egyik az információk elvesztésének, a másik az ellopásuknak a megakadályozását jelenti. E védelmi formák együttesen fejtik ki hatásukat, mégis egymásra ellentétesen hatnak. Ha ugyanis meg akarjuk akadályozni az adatvesztést, akkor értelemszerűen több másolatot kell készíteni. De a több másolat nagyobb esélyt teremt az adatok eltulajdonítására. Természetesen ez fordítva is igaz.

Az információk elvesztésének és eltulajdonításának megakadályozása alapvetően két területre korlátozódik: a védelmi eszközökre és a védelmi szabályozásokra. Az információhoz való hozzájutásnak nincsenek általános elvei. Az adott vállalat biztonsági politikája határozza meg, hogy kinek milyen hozzáférési jogosultságokat adnak. Ezek garantálják, hogy az információk ne kerüljenek illetéktelenekhez.

A szakemberek többfajta informatikai védelmi rendszert különböztetnek meg, úgymint a fizikai biztonságot - amely a szünetmentes áramellátást jelenti -, valamint a szerverszobák, illetve a tűzbiztos széfek működtetését. Az információkezeléshez tartozik a kockázat-, a katasztrófa- és a dokumentumkezelés, a szoftvergazdálkodás, illetve az oktatórendszerek üzemeltetése. Az információhoz való hozzáférés szempontjából lényeges a tűzfal, a behatolás- és a vírusvédelem, a tartalomszűrés, a forgalommenedzsment, valamint a titkosítóeszközök használata. Az információátvitel körébe tartozik a háttértároló, a mentő- és az archiválórendszerek, valamint a háttértároló menedzsmenteszközök használata.

Tökéletes informatikai védelem bizonyára van, de azt még senki sem látta. Az optimális védelem az, ami beválik a gyakorlatban, míg a tökéletes, kockázatmentes védelem csak álom, amire eddig is rengeteg pénzt költöttek, s nagy valószínűséggel ezután is igen sokat fognak fordítani. A lényeg azonban az, hogy mára kialakultak azok a napi gyakorlatban is használható, tudományosan megalapozott módszerek, amelyek lehetővé teszik a költség- vagy egyéb más szempontok szerinti optimalizálást a védelmi rendszerek kialakításakor. Általános cél, hogy az információvédelmet pontosan olyan mértékben fejlesszék, amilyen mértékben ez a vállalat számára optimális.

Forrás: A Munkaadó Lapja, XIV. évfolyam 9. szám

[Nyomtatás](#)

[Lap tetejére](#)